

Janus Pannonius (Ivan Česmički)

(1424–1472)

Slava Panonije

Nekad je Italija svima davala birano štivo,
A sad im pjesme šalje Panonija ravna.
Ta velika slava je moja, no još veća je tvoja.
O ti, po mome duhu domovina slavna.

Prevod Nikola Šop

Данте Алигијери

(1265–1321)

Божанствена комедија

Прво пјевање

На пола нашег животног пута
у мрачној ми се шуми нога створи,
јел с равне стазе скренувши залута.

Ах, каква бјеше, мучно ли се збори,
та дивља шума, гђе драч стазе крије!
Кад је се сјетим, још ме страва мори.

Чемернија ни самрт много није;
ал' да бих казо што ту добро нађох,
испричат ми је друге згоде прије.

Ја не знам право како тамо зађох;
тако сам био сном омамљен кадно,
залутавши, са пране стазе сађох.

Ал' кад сам стиго једном бријегу на дно,
тамо гдје крај је оној био дражи,
што нагна страву у срце ми јадно,

погледах увис, те му леђа спазих
већ одјевена зракама планета,
што право води свијет по свакој стази.

Тада преста мало страва да ми смета
што ову ноћ није срцу мира дала,
ноћ проведenu у толико сјета.

И као човјек, који је из вала
без даха на крај испливо, па гледа
натраг на воду опасну са жала,

тако и дух мој, јоште склон да преда,
на оно се је освртао ждријело,
што живу проћи никоме још не да.

Одморив мало утруђено тијело,
уз обронак се пусти дадох, гдјено
на доњој нози тежиште је цијело.

Ал' истом да ћу узбрдо, кад ено
однекуд пантер брз и гибак пао,
с крзном што бјеше од пјега шарено;

и није ми се више с ока дао,
већ ме у ходу пријечио све јаче,
па сам се враћат више пута стао.

Бијаше јутром, те се сунце заче
да диже с истим звјездама до тада,
кад Божја љубав по први пут маче

те ствари дивне; па ми тако сада
то њежно доба и тај час о зори
пробуде наду да је добру рада

и она звјерка у свијетлој одори,
ал' тол'ко не да не бих премро цио,
кад виђех гђе се лав преда мном створи.

Тај као да је на ме доћи хтио
од глади бијесан, подигавши шију,
реко би: и зрак уплашен је био;

и вучица, што изгледаше свију
пожуда сита у својој сухоћи,
и због које већ многи сузе лију.

Страх с њена лика с толико ми моћи
на душу паде, те ми наду уби,
да ћу врхунца икад се домаћи.

Ко што су оном што добитак љуби,
на мисли само плач и јади љути,
кад дође вријеме гђе мора да губи,

тако и мене звијер немирна смути,
што прилазећи стаде да ме гања
полако тамо гдјено Сунце шути.

За вријеме овог низбрдног лутања
искрсне нетко испред очију мојих,
наоко слаб од предуга ћутања.

У пустоши кад видјех како стоји:
„Смилуј се“ – викнух – „на невоље моје,
тко био, цјена или жив човјек који!“

„Већ нисам човјек; бјех у дане своје,
а родитељи, ломбардијско племе,
из Мантове ми бјеху обадвоје.

Суб Јулио, ал' касно родише ме;
Рим ме за доброг Аугуста знаде,
кад богова је лажних било вријеме.

Био сам пјесник; стих мој славу даде
Енеји, што из тројског дође града,
Илион горди пошто спаљен паде.

Ал' куд ћеш натраг ти до оних јада?
И зашто нећеш уз бријег љупки смјело,
што свих је извор и узрок наслада?“

“Та ти ли си Вергилиј; оно врело,
гђе рјечитости кључа ријека права?“ –
одвратих пригнув застиђено чело.

„Ти, што си свјетлост пјесника и глава,
награди љубав коју за те гојих,
и која твој ми спјев у руке дава!

Ја поклоник сам ремек-дјела твојих,
и лијеп стил, што на ме пажњу сврну,
само из ђела твојега усвојих.

Погледај скота што ме натраг врну!
Мудраче славни, не дај ми подлећи;
све жиле ми и била пред њим трну!“

Видјев гдје плачем, он ће на то рећи:
„Стазама другим поћи ти је сада,
с тог дивљег мјеста желиш ли утећи;

јер звијер што даје толико ти јада,
тим путем не да да се крећу људи,
већ дотле смета, док им смрт не зада;

а тако зле и дивљачне је ћуди,
да увијек жудњом незаситном дише
и јело у њој глад још већи буди.

С много се звијери пари, и с још више
њих ће се парит, док Хрт не похити
и док јој болном смрћу не кидише.

Тај неће земљом, новцем да се сити,
већ мудрост, љубав, крепост су му храна;
међ Фелтром ће му дом и Фелтром бити.

Италију ће спасти од злих дана,
за коју паде дјевица Камила,
Евријал, Низ и Турн од смртних рана.

Ту звијер ће свуда гонит њег’ва сила,
докле је опет не врати у пако,
откле је завист први вођ јој била.

Стог држим да је добро за те, ако
за мноме поћеш, а ја вођом ћу ти
бити, и проћ ћеш вјечним мјестом тако,

гђе узвике ћеш очајања чути
духова древних, што се болом гуше,
кличући другој смрти да их спути.

Видјет ћеш: неки у огњу се скруше
задовољни, јер надају се стићи,
ма када било, међ’ блажене душе;

а к потоњима хтједнеш ли се дићи
достојнија ће душа доћи тада,
с њом ћу те пустит, кад ми буде ићи,

јер онај цар што тамо горе влада,
зато што њег’ве нисам знао вјере,
не пушта са мном до својега града.

Њег'во се царство на све стране стере
ал'ондје су му пријесто, власт и двори;
о, сретан ли је кога одабере!“

„Пјесниче“, рекох, „чуј, што глас мој збори:
тако ти Бога, којег ниси знао,
да би ме јад тај минуо, и гори,

води ме, куд си малочас ме звао,
па да пред врата светог Петра дођем
и гђе је, велиш, јад на душе пао.

И он се крете, а ја за њим пођем.

Превод Миховил Комбол

Франческо Петрарка
(1304–1374)

*Из Канџонијера 61,
Нека је блажен дан, месец и доба*

Нека је блажен дан, месец и доба,
година, час и тренут, оно време
и лепа онај крај и место где ме
згодише ока два, спуташе оба.

Блажене прве патње које вежу
у слатком споју са љубављу мене,
и лук и стреле што погодише ме,
и ране које до срца ми сежу.

Блажени били сви гласови које
уз уздах, жудњу и сузе без броја
просух зовући име Госпе моје;

И блажене све хартије где пишем
у славу њену, и мисао моја
која је њена, и ничија више.

*Из Канџонијера 292,
Очи и којим тако топло зборих,*

Очи о којим тако топло зборих,
и руке, лице, стопала и длани,
због којих свету остадох по страни
и самом себи странцем себе створих.

Увојци косе чиста сјајна злата
и блесак смешка анђеоског, што је
на земљи небо сатворио моје,
сад све је само прегршт глувог блата;

но ипак живим, што ми жалост ствара,
без оног светла, милог ми толико
у бури, кад је брод без кормилара;

нек љубавна ми песма сврши ту се,
пресахну жица ума свеколиког,
а цитра моја у плач обрну се.

Превод Иван В. Лалић

Ђовани Бокачо

(1313–1375)

Декамерон

Пети дан, четврта новела

Нема дакле томе дуго, дичне моје госпе, како је у Ромагни живео витез честит и лепог понашања, по имену Лицио де Валбона, коме на прагу старости, жена по имену Ђакомина роди кћер. Она орасте и постаде лепша и љупкија од сваке друге у целом крају, а како је била јединица у оца и мајке, много су је волели и до ње држали, и с чудесном је брижљивошћу чували, надајући се да ће је удати у какву одличну кућу. Често је у дом господара Лиција залазио и много се са њим задржавао младић леп и кршан из куће Манарди да Бретиноро, по имену Рикардо, којег су господар Лицио и његова жена пазили као што би чинили са својим сином. Он се, виђајући од згоде до згоде прекрасну и љупку и тако похвално васпитану младицу, и већ дораслу до удаје, жарко у њу заљуби, али веома пажљиво скриваше

своју љубав. Младица ипак то опази и, не измичући се ударцу, исто тако њега поче љубити, што Рикарда јако обрадова.

И пошто много пута пожелеле да јој неку реч упуте, али од страха ућута, ипак се једном, у згодан час осмели, и рече јој: „Катерино, молим те не дај да умрем од љубави“. Младица одмах одговори: „Дао Бог да ја због тебе не умрем“. Овај одговор још више обрадова и охрабри Рикарда, те јој рече: „Вазда ћу учинити све што ти по вољи буде, али ти ваља да нађеш пут према спасу твога и мога живота.“. Девојка тада рече: „Рикардо, ти видиш како пазе на мене, па стога не знам како би ти могао к мени доћи, али ако знаш ишта што могу без срама учинити, реци ми и ја ћу то учинити“. Рикардо о томе већ беше размишљао, па сместа каза: „О, Катерино слатка, другог пута ја не видим него да можеш да спаваш или да будеш на балкону који је на рубу врта твога оца, па кад бих знао да си ти ноћу на њему, свакако бих смислио како да тамо дођем, колико год је високо“. Катерина одговори: „Ако имаш срца на њ доћи, верујем да ће ми успети да тамо спавам“. Рикардо рече да има, и рекавши то само се једном журно пољубише и одоше. Идућег дана, како се већ приближавао крај јуна, девојка се почне пред мајком тужити да прошле ноћи због превелике врућине није могла спавати. Мајка рече: „О кћери моја, каква те то врућина снашла? Та уопште није било вруће!“ Њој Катерина рече: „Мајко моја, ваљало би да кажете ‘како се мени чини’ и можда бисте рекли истину; али ви бисте морали знати колико је врелије девојчицама него времешним женама“. Госпа на то рече: „Кћери моја, право збориш, али ја не могу по својој вољи учинити да ти буде хладно или топло, како би ти можда хтела. Време ваља подносити онако како га годишње доба доноси; можда ће ноћас бити свежије па ћеш боље спавати.“ „Дао Бог“, рече Катерина, „но обично не бива тако да идући према лету ноћи постају свежије“. „Дакле“, рече госпа, „шта хоћеш да учиним?“ Катерина одговори: „Ако је мом оцу и вама по вољи, ја бих наредила да се спреми лежај на балкону који је крај његове собе, изнад врта, и тамо бих спавала, и док бих слушала славуја како пева и боравила на свежем месту, било би ми много боље него што ми је у вашој одаји“. Мајка јој тад каза: „Кћери, умири се, говорићу са твојим оцем и како он буде хтео тако ћемо учинити“.

Кад чу господар Лицио од своје госпе, како бејаше стар и због тога мало мрзовољан, рече: Какав је то славуј уз којег се хоће успавати. Научићу ја њу да спава и уз песму цврчка“.

Кад Катерина то дозна, више од огорчења него од врућине, не само што целе ноћи не заспа, него не даде спавати ни мајци непрестано се тужећи на велику врућину. Мајка одмах ујутру оде господару Лицију и рече му: „Господару, мало ви волите ову девојку, што би вам сметало ако она спава на том балкону? Целе се ноћи од врућине није смирила, а осим тога ви се чудите што се тој девојци мили да слуша пој славуја? Млади воле

оно што је налик њима“. Господар Лицио чувши то рече: „Хајде де, нека јој се намести лежај какав може тамо стати, и обесите наоколо засторе па нек тамо спава и до миле воље слуша како славуј пева“.

Кад младица за то дозна одмах нареди да се тамо припреми постеља, и како је већ наредне вечери тамо могла да спава, чекала је док није видела Рикарда и дала му уговорени знак, по којем је он разумео шта му ваља радити. Пошто господар Лицио виде да је девојка отишла на починак, затвори врата која су из његове одаје водила на балкон, па и сам пође на спавање. Рикардо се, видећи да се све смирило, помоћу лестви успе на неки зид, па се с њега, ватајући се за избочине другог зида, с великим трудом, и уз опасност да падне, попе на балкон где га тихо и са највећим весељем младица прими, и пошто се много пута пољубише, легаше заједно, и готове се целе ноћи забављаху и уживаху једно с другим, нагнавши много пута славуја да запева. И како ноћи бежаху кратке а сласт велика и дан се већ ближио, а они на то и не помислише, већ што од врелог тела, што од касног сата, што од миловања, без ичега на себи они заспаше, и Катерина десницом загрли Рикарда око врата, а левом руком ухвати га за оно што се ви међу мушкарцима највише стидите поменути.

И спавајући тако они се не пробудише, а освану дан и господар Лицио устаде и сетивши се да му ћерка на балкону спава, брзо отвори врата рекавши: „Хајде да видимо како ли је ноћас славуј успавао моју Катерину“, и тихо приступивши диже висок застор који је окруживао постељу и виде како Рикардо и она наги и откривени спавају, загрљени као што је горе показано. Препознавши одмах Рикарда изађе одатле и оде у одају своје жене, и позва је велећи: „Хајде, брже, жено, устани да видиш како је славуј твојој ћерки толико омилио те га је ухватила и држи га у руци“. Рече госпа: „Како је то могуће?“, а господар Лицио: „Видећеш ако одмах пођеш“. Госпа се хитро одену и пође за господаром Лицијем и кад дођоше обоје до постеље и подигоше застор могла је госпа Ђакомина лепо видети како јој је кћи ухватила и држи славуја којег је толико зажелела да чује да пева. На то госпа, сматрајући да их је Рикардо страшно преварио хтеде да викне на њега и да га испсује, али господар Лицио јој рече: „Жено, ако ти је стало до моје љубави гледај да не писнеш, јер уистину, кад га је већ ухватила, њезин ће и бити. Рикардо је племенит човек и богат младић, он нам може бити само добар зет, па ако хоће да у миру одавде оде треба прво са њом да се венча, па ће тако видети да је метнуо славуја у свој а не у туђи кавез.“ Госпа се умири и видевши да овај догађај није збунио њенога мужа, и помисливши да јој је кћи лепо провела ноћ, и добро спавала, и славуја ухватила, умукну.

Превод Михаило Добрић

Marko Marulić

(1450–1524)

Judita

Splete glavu kosom, vitice postavi,
kontuš s urehom svom vazam na se stavi.
S ošvom ruke spravi, uši s ušerezmi,
na nogah napravi čizmice s podvezmi.
S urehami tezmi, ča mi (j)e viditi,
dostojna bi s knezmi na sagu siditi.
I jošće hoditi na pir s kraljicami
i čtovana biti meu banicami.
Zlatimi žicama sjahu se poplitci,
a trepetljicami zvonjahu uvitci.
Stahu zlati cvitci po svioni sviti,
razlici, ne ritci po skutih pirliti.
Svitlo čarljeniti ja rubin na parstih,
cafir se modriti, bilit na rukavih
biser i na bustih, i sve od zlatih plas
sjati se na bedrih prehitro kovan pas.
Velik urehe glas da liposti veći,
ka biše kako klas iz trave resteći,
al kami, ki steći u zlato, zlatu da,
izvarsno svitleći da zlato većma sja.
Tako t' ona prida uresi krasosti
poveće ner pri(j)a od njeje liposti.

• • •

Sad vi(j) kako linja Olofernja sila,
kako ju razčinja hot nečista dila.
Postilja je bila na sridu komori,
mehka, čista, bila, s pisani zastori.
Na njoj se obori Oloferne unid,
zaspava većma gori nego morski medvid.
Speći ga tako vid Judit, Abri svojoj:
„Poj polahko naprid“, reče, „na vratih stoj!“
Ove dvi tad u toj ložnici ostale
s Olofernom, u njoj ne bihu zaspale.
Poni od tej stale na vratoh Abra sta,
jesu l' straže pale, oslihovati ja.
I straže i čeljad sva ka biše okoli,
biše kako martva. Svi bo na tom stoli

jiše kako voli, da još veće piše.
Bditi ne bi koli, straže ne činiše.
Ki (j)e nebes više i ki svaka more,
jur odlučil biše puku da pomore.
Judita zastore postilji razmače,
sartce joj kopore, bliže se primače.
Ruku s rukom stače i k nebu podvignu,
na kolina klače i suzami rignu.
Glasa ne izdvignu, da moli u sebi:
„Bože, daj da stignu ča je godi tebi.
Stvori milost meni, pokrip rabu tvoju,
strah mi vas odnemi, dvigni ruku moju
da stvar svarši koju misal moja plodi,
da se tebe boju puci ter narodi!
Sada, sada hodi, tvoj grad Jerosolim
od nevolj slobodi i vas puk tvoj, molim.
Rasap daj oholim ki se uzvišuju,
pokoj pošlji boljim ki se ponižuju.
Ovo ča veruju po tebi ja moći,
koko potribuju, hoti mi pomoći.
U dne ter u noći tebi da hvalu dam,
jer u tvoje moći sad svaršit to uzdam.“
To rekši dviže ram i na nogah postup,
ter muče bičag snam ki višaše o stup.
Podri ga, kičmu zdup Oloferna jednom,
a drugom rukom lup, kla skube objednom.
Hronu, strepi sobom, ležeći on oznak,
darhta ruka s nogom, vas se oslabi pak
izdaše. Ne bi jak. Garkljanom siča karv.
Tako t' zgibe junak, tako spusti obarv.
Zgrize ga mao čarv oružjem njegovim.
Ubi ga ženska sarv, ki biše prostro dim
da zajme svitom svim. Ki mnjaše da ni Bog
silam njegovim tim jest protiviti mog.
Prostri se tuj nebog, prez glave, kako panj.
Juditi Bog pomog kada napade na nj.
Da joj ni trud zamanj, da stvari viru da,
prikla ga, steć uza nj i odni glavu t(j)a.
I Abri reče: „Na, u dvanjke toj zatvor!“
Sama se prope i sta, skide s odra nastor.
Odvaliv trup od zgor, pak po običaj svoj
izidoše na dvor, kako da mole obhoj.

Ne dav nogam pok(o)j, projdoše vas okol,
premda jim biše znoj, obvargoše prodol.
Kako kada sokol uhvati lovinu
zavje se više skolj, side na visinu.
Ne pustiv živinu iz nohat, ku je jal,
dokla dopre stinu gdi je gnjizdo svijal.
Harlo ti (j)e lital, da se napitaju
ptiči, jerbo je znal da lačni čekaju.
Tako t' ne sustaju ove dvi, ni sidu,
dokla ugledaju vahtare na zidu.
Pojdoše po brigu, i kad bi blizu vrat,
Judita napridu uzupi, napan vrat:
„Otvorte, otvorte grad, jere je s nami Bog!
Otvorte, otvorte! Sad oni ki (j)e svemog
puku svomu pomog, skazal je svu kripo(st).
Nečistih u barlog varže, nam da milost.“

(Odlomci)

Šišmundo (Šiško) Menčetić
(1457–1527)

Prvi pogled

Zoviješe zora dan a slavno prolitje
Travicu drobnu van, zelen lis i cvitje,
Ja kad bih uhićen od ove gospoje,
Ke obraz nakićen u slavi vas poje.
S jutra, dim, na prozor pogledat općah ja,
Ter tada moj pozor u taj čas pozri tja:
Meni bi viditi još lipšu ner vilu
Gospođu sjediti u rušcu pribilu.
Vidiv me ka hrlo vaze trak i kosu
Niz bijelo ter grlo kosice sve prosu;
Na čelu ostavi dva prama od zlata,
Ostalo sve zavi okolo, dim, vrata,
Da kosa ne vitri, u kojoj do mal hip
Rukami zahitri na glavi venčac lip;
Ozriv se ja jelin ter ončas pođe tja,
Ter gorči ner pelin i čemer ostah ja.

Blaženi čas i hip

Blaženi čas i hip najprvo kad sam ja
Vidil tvoj obraz lip od koga slava sja.
Blažena sva mista kada te gdi vidih,
Dni, noći, godišta koja te ja slidih.
Blažen čas i vrime najprvo kada čuh
Ljeposti tve ime kojoj dah vas posluh.
Blažene boljezni ke patih noć i dan
Cić tvoje ljuvezni za koju gubljah san.
Blaženi jad i vaj ki stvorih do sade
Želeći obraz taj sve moje dni mlade.
Blaženo vapije kad ime tve zovih
I gorko trpinje u željah kad plovih.
Blažen trak od uze ljuvene u kojoj
Stvorih plač i suze, želeći da sam tvoj.
Blažena ljepos tva, blažena tva mladost,
Pokli se meni sva darova za rados.

Marin Držić

(oko 1508–1576)

Dundo Maroje

Prvi akt

Prvi prizor

- MAROJE:* Ajmeh, ajmeh, moja starosti, na što me si dovela, da se po svijetu tučem za dezvijanijem sinom, za haramijom, da iz morske pučine izvadim zlato, da iz jame beza dna izmem imanje! Pet tisuć dukata dah djetetu u ruke! Vuku dat u pohranu meso! Jaoh, valjalo bi mi dat dvaest i četiri konje na dan, na svaku uru svoga, za eror ki sam učinio.
- BOKČILO:* Bogme bi ti gospodaru, valjao konjic i svaku uru svoj, i jedva bi se donio doma ako bi ga branio kako i mene. Jaoh si ve meni, u koji ve ti čas pođoh iz Grada!
- MAROJE:* Bokčilo, jesam li ti rekao: ne davaj mi fastidija, ne pris taj mi tuzi! Ti se, pjanico, rugaš mnom.

BOKČILO: Tebi sam pjan, a tvoj tobolac najbolje zna kako stoji moj trbuh.

MAROJE: Nijesam li ti danaska dao po kutla vina popit?

BOKČILO: Jesi, sita me si napojio! Ovo, otkle sam iz Grada, nijesam se usrao, nisam imao čim s tvojom hranom. Nadi ti one štono se iz Moreške zemlje donose kamilionte, kao li se zovu, koji se jajerom hrane; a vodi junake s sobom koji se jajerom ne pasu. Po kutla mi je vina dao! Jaoh si ve meni, jao!

MAROJE: Nevolja mene, tužna mene! Veće sam ja otišao, veće mene pokri grob! Sin mi dukate uze, a ovi mi život uzimlje. Oči, što ne plačete? Ali ste doplakali? Ma zadosta je da srce za vas plače.

BOKČILO: Bog zna tko koga kolje i tko će prije umrijet. Duša mi othodi i od glada i od žeđe; tvojijem tugama hoćeš Bokčila hranit. Dukate plačeš, a dukati ti rđave u skrinji. Brižni ti dukati kad se ne umiješ njima hranit. Plače er mu je sin spendžao od svoga. Za česa su dukati neg da se pije i ije i trunpa?

MAROJE: Od svoga, pjanče, veliš, od svoga spendžao? Ajme! ubode me, ajme!

BOKČILO: Ponta mu dođe, ubodoše ga, – rekoše mu istinu.

TRIPČETA: Che ha ouesto pover omo? (Šta je ovom siromašnom čovjeku?)

BOKČILO: Misser, ga boli: fiol spenzuto denari, doglia! (Gospodine, boli ga: sin je potrošio novce, nevolja!)

TRIPČETA: Po svetoga Tripuna, vi ste našijenci! (tj. naši, zemljaci.)

BOKČILO: Misser, bog te naćio! De Ragusa? I mi smo otuda.

TRIPČETA: Gospodine, što vam je? Vidim, ti si našjenac; siate il ben vegnuto (dobro došli), dobar si došao!

MAROJE: Ben trovato, misser! (Dobro našao, gospodine!) Vi ste našjenac? Drago mi je.

TRIPČETA: Ja sam od Kotora.

BOKČILO: Ah, da te bog pomaže!

MAROJE: Susjed si naš! Susjede, prikloni obraz da mi se je s tobom pozdravit.

BOKČILO: Svoga mi, svoga, neka ti mi svoga, nije ti bez svoga! Koliko mišera sjetosmo, a nitko ne pristupi k nam neg sam našjenac, – svoj a k svojijem!

- TRIPČETA:* Ištom se obeselim kad čujem koga od našega jezika.
- MAROJE:* Duša mi se vrati, misser mio! Kad te čuh govorit, rekoħ: „Ovi je od našijeh.“
- TRIPČETA:* Che bone nove? (Ima li dorih vijesti?) Imate li ča novo otuda? Ča se ono boljahote?
- MAROJE:* U fastidiju sam. (Zabrinut sam.)
- BOKČILO:* Gospodine, je li ka kaplja dobra na našku?
- TRIPČETA:* Ča hoćete rijet? Izrecite!
- MAROJE:* Bokčilo, dosta tvojijeh; muči sada.
- TRIPČETA:* Njeka vina na agrestu i srce nam izrezaše.
- TRIPČETA:* Bogme si ti pravi našjenac; ja bih se s tobom ugodio! Za vince pitaš! Nać ćeš toga.
- MAROJE:* Bokčilo, stan' onamo s strane! Ne dava' fastidijo. (Ne dosađuj.) O vinu ovi misli, a ja sam u tugah u velicijeh. Misser, vidim te dobra čovjeka; rad bih se malahno s tobom s strane razgovorit pokli (pošto) te je moja srjeća k meni dovela.
- TRIPČETA:* Gospodine, ovo sam, na vašu sam zapovijed. Što mogu, zapovjed mi kako bratu: ja sam zvišeran (odan) svijem Dubrovčanom kao bratji mojoj. I ne gledaj me ovako u spelanoj (iznošenoj) dolami; po svetoga Tripuna, ja ne kuram (brinem) se da sam u tuđem mjestu signor i misser, (gospodin i gospodar) gdje me ne znaju, ma da sam na mom domu gospodar počtovan i svijetao gdje sam poznan.
- MAROJE:* Inveni ominem (našao sam čovjeka), nađoh čovjeka! Svete riječi zlatom bi ih valjalo pisat. Jaoh meni, da budem znao da je ta doktrina u Kotoru, u Kotor bih sina na studijo poslao, – sina koji me je ruinao, koji me je raščinio, sina koji je zlu skulu naučio. Jaohi, pet tisuć dukata!
- BOKČILO:* Našao je, iznašao je s kijem će plakat! Naplaćite se, plakali vazda, er se ni moj trbuh ne smijeje uz vas. Jaohi mani, stranjci dubrovački, moja hranice, daleko ti mi ste!
- TRIPČETA:* Nije, bogme, ta mala riječ pet tisuć dukata! To je što se boljaše?
- MAROJE:* Sin, dezvijan (zabludio, raspušten) sin pet tisuć dukat mi je splavio!

- TRIPČETA:* Bogme je to gore neg ponta (probadanje), ta je velika nemoć. Uzmi mi dukate, uzmi mi čas i život.
- MAROJE:* Misser mio (gospodine moj), život mi je uzeo! Vjerismo ga, er ne imam neg toga jednoga sina.
- TRIPČETA:* Bolje je nijednoga na ti način ne imat, bolje je da ne živu taki.
- MAROJE:* Smrt mi je, misser mio, a ne sin! Mori me na prješu! Jesu tri go-dišta, vjerivši ga, ja lud dah mu, dah mu u ruke pet tisuća, ajme!
- BOKČILO:* Bože, Djevico, jeda ga zakolje oni haramija ki ga je onamo zaveo? Ono ga će doma povesti da ga gosti; jes, uzmi!
- TRIPČETA:* Bogme ti razumijem: velika je to boles.
- MAROJE:* Pet tisuć dukata! Ajme, ajme, Bokčilo, pomagaj!
- BOKČILO:* Rekoh ja er ga će ona haramija zaklat.
- MAROJE:* Ajme!
- BOKČILO:* Kolje ga! – Kurvin mužu, što mi to od gospodara činiš? Pušta', đidijo!
- MAROJE:* Bokčilo, što je to? Pomamio se si!
- TRIPČETA:* Po svetoga Tripuna, čovječe, kao ti nijesi sam.
- BOKČILO:* Gospodaru, što je? Jesi Ji živ?
- MAROJE:* Nije zlo, Bogo, hajme, da' mi ruku.
- BOKČILO:* Mnjah da te kolje oni haramija.
- TRIPČETA:* Onestije dobru čovjeku govori, čuješ ti s navrlom? Che al trimente ti portera il diavolo, (jer će te inače đavo odnijeti), uzet te će veliki vrag.
- MAROJE:* Bokčilo, ne bud' mahnit! Ti se si pomamio!
- BOKČILO:* Koga vruga ja znah? Mnjah da te davi; a, po Majku Djevu, ne ima ni obraza od dobra čovjeka. Ovo te je doma poveo kao prustijera (stranca) da te gosti!
- TRIPČETA:* Vrag je, ter (već) ne mao, tebe, čovječe, danaska k meni doveo.
- MAROJE:* Bokčilo, ja t' sam rekao er si mahnit. Ovamo hodi! Misser, u eror (grešku) je uzeo.

- TRIPČETA:* Znaš ka je? Rec' mu da se čuva velika vruga.
- MAROJE:* Hoću za moju ljubav da mu prostiš. – Bokčilo pristup' ovamo, pita' mu proštenje.
- BOKČILO:* Gđi je gostara (boca)? Bez gostare se mir u nas ne čini.
- MAROJE:* Ovamo hodi, bit će i gostara.
- BOKČILO:* Dobar čovječe, prosti. U grijeh se davam. (Kajem se za grijeh.)
- TRIPČETA:* Ja t' praštam, ma čin' da s' drugovja mudriji, žit ja; er čuj, da znaš, moja je kolora (srdžba) kako trijes (grom) koji oganj pušta i udire. U koloru se stavljam i rukom igram ujedno i zajedno, i od sela te za brata uzimam pokli se si u grijeh dao (pošto si se pokajao).
- BOKČILO:* S baretom u ruci (tj. skidam kapu) kao starijemu i boljemu!
- TRIPČETA:* I hoću danaska da mi vidiš stan i da mi ogledaš vino.
- MAROJE:* A ekčelcnt (izvrstan) ti je tovijernar (krčmar) u njemu.
- BOKČILO:* Ah, jeda te kad srjeća u Dubrovnik dovede da mi te je na mojoj lije-potovijerni bistroga rujnoga vinca napojit i lijepo gostit kao braca.
- MAROJE:* Dokčilo, pod', opet stan' onamo, i ne hodi dokle te ja ne dozovem.
- BOKČILO:* Na vašu zapovijed, ma je brijeme pinut.
- MAROJE:* Sad ćemo otit na voštariju.
- BOKČILO:* Da je s bogom!
- MAROJE:* Ovi moj čovjek veoma je vjeran, ma je srdit, a junak je kao trijes.
- TRIPČETA:* Po junaka Durđa (Tako mi svetoga Durđa!), ima što u njem junak bit! Dobra je peča (komad) čovjeka u njemu.
- MAROJE:* Sada da se vratim na moje tuge.
- TRIPČETA:* Nu, cara misser mio, seguitate (dragi moj gospodine, nastavite).
- MAROJE:* Kako rijeh, vjerismo ga, zbrojih mu pet tisuć dukata, – tezoro (blago), tezoro mu zbrojih!
- TRIPČETA:* Bogme, ne ja pet tisuć bolanača (sitan novac) momu! Ne djeci u ruke dinare! Dinar u mladu djetetetu bjesni kao zli duh, da znaš, u inspiritanu (mahnitom) čovjeku.
- MAROJE:* Oto ja lud bih, a na konselj (savjet) se družijeh prigibajući. Tko se ne konselja – zlo, a tko se konselja – još gore.